

Examen HAVO

2024

tijdvak 1
woensdag 29 mei
13.30 - 16.00 uur

Spaans

Bij dit examen horen een bijlage en een antwoordblad.

Beantwoord alle vragen op het antwoordblad.

Dit examen bestaat uit 40 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 48 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Spaans antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1

Lees de tekst.

- 2p 1 Geef van elk van de volgende onderwerpen over de quetzal aan of dit wel of niet wordt besproken in de tekst.
- 1 hoe de quetzal eruitziet
 - 2 hoe een mannetjes-quetzal een vrouwtje verleidt
 - 3 het leefgebied van de quetzal
 - 4 de bescherming van de quetzal
- Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

Tekst 2

Lee el texto.

- 1p 2 ¿A qué pregunta responde el texto?
- A ¿Por qué cada provincia en España tiene sus propias matrículas?
 - B ¿Por qué el actual sistema de matriculación en España excluye ciertos números?
 - C ¿Por qué las matrículas españolas actuales no tienen vocales ni algunas consonantes?
 - D ¿Por qué los españoles no están contentos con el nuevo sistema de matriculación?
- 1p 3 ¿Qué palabras faltan en el texto?
- A apellidos extranjeros
 - B malas palabras
 - C nombres propios

Tekst 3

- 1p 4 ¿Qué se describe en el primer párrafo sobre Théo Curin?
- A la buena relación que tiene desde joven con los bolivianos y peruanos
 - B la manera de prepararse para nadar en el lago Titicaca
 - C las razones por las que quiere nadar en el lago Titicaca
 - D los riesgos que le hicieron dudar sobre el proyecto de natación

- Lees alinea 2.
- 2p 5 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van alinea 2.
- 1 Curin, Metella en Witvoet zijn alle drie ervaren in het zwemmen van lange afstanden in open water.
 - 2 Tijdens de Titicaca zwemtocht leggen de sporters minimaal 120 kilometer in het water af.
 - 3 De Titicaca zwemtocht begint in Bolivia en eindigt in Peru.
 - 4 Witvoet voelt zich onzeker over zijn deelname aan de Titicaca zwemtocht.
- Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

- Lee el párrafo 3.
- 1p 6 ¿Qué palabras faltan en la línea 25?
- A disminuir gastos
 - B generar desechos
 - C perder equipaje
 - D producir energía

- Lees alinea 4.
- “El bote es ‘el símbolo’ de esta expedición” (línea 34).
- In alinea 4 worden aspecten van de boot genoemd die te maken hebben met het doel van de zwemtocht.
- 2p 7 Welke twee aspecten zijn symbolisch voor het doel van de zwemtocht? Noteer **beide** aspecten.

Tekst 4

- 1p 8 ¿Qué se hace en la introducción?
- A contar una anécdota divertida sobre Hernán Cattáneo
 - B describir la vida amorosa de Hernán Cattáneo
 - C destacar que Hernán Cattáneo tiene poco éxito en Argentina
 - D mencionar que Hernán Cattáneo ha logrado ser un DJ importante

- Lee el primer párrafo.
- 1p 9 ¿Qué pregunta falta en la línea 1?
- A ¿Cómo explicas tu interés por hacer un documental sobre la historia de la música electrónica?
 - B ¿Cómo surgió la idea de ofrecer un concierto sinfónico de música electrónica?
 - C ¿Cómo te ha ayudado tocar música electrónica para convertirte en un DJ famoso?

Lees alinea 2.

- 2p 10 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van alinea 2.
- 1 Het stoorde zijn zussen dat Hernán de hele dag muziek wilde luisteren in huis.
 - 2 Hernán draaide voor het eerst toen hij op zijn 14e op een schoolfeest was.
 - 3 Hernán werd ontdekt als dj toen hij draaide in een club in zijn eigen wijk.
- Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

Lees alinea 3.

Om een goede dj te worden is het volgens Hernán belangrijk dat je je eigen identiteit vormt, dat je weet wat je leuk vindt en dat ook over kunt brengen.

- 1p 11 Wat is volgens Hernán nog meer van belang?
Noteer het antwoord op het antwoordblad.

Lee el párrafo 4.

- 1p 12 ¿Qué se puede concluir del párrafo 4?
que Hernán suele
- A hacer turismo cuando va a lugares desconocidos
 - B ir de fiesta después de sus actuaciones
 - C no comer ni beber antes de sus actuaciones
 - D relajarse antes de sus actuaciones

Lee el párrafo 5.

- 1p 13 ¿Cuáles son los planes de Hernán cuando termine con las giras?
quiere
- A jubilarse y no hacer nada
 - B salir de fiesta todas las noches
 - C seguir dedicándose a la música

Tekst 5

- 1p 14 ¿Qué cuenta el párrafo 1?
que Sophie
- A colaboró con las hermanas Kardashian para dar publicidad a las gomas de pelo
 - B fue la emprendedora más joven en la lista de Forbes
 - C ha escrito un libro de instrucción con consejos para empezar un negocio
 - D logró tener mucho éxito comercial a una edad bastante joven

Lee el párrafo 2.

- 1p 15 ¿Qué dice Sophie sobre su *look* para la fiesta temática?
- A Dedicó mucho tiempo a la preparación.
 - B Fue difícil encontrar ropa adecuada.
 - C Improvisó un peinado horrible.

Lees alinea 3.

De dag na het feest merkt Sophie dat de telefoonkabel geen lelijke afdruk in haar haar heeft achtergelaten.

- 1p 16 Welk ander positief aspect noemt Sophie?
Noteer het antwoord op het antwoordblad.

Lee el párrafo 3.

- 1p 17 ¿Qué frase falta en la línea 18?
- A Así empezó todo.
 - B Esto le preocupó mucho.
 - C No le importaba.
 - D Y la historia se repitió.

Lee el párrafo 4.

- 1p 18 ¿Qué hace Sophie en el párrafo 4?
- A advertir de los obstáculos que tienen que enfrentar los jóvenes
 - B animar a los jóvenes a realizar sus sueños sin aplazarlos
 - C informar a los jóvenes sobre qué hacer para tener éxito en poco tiempo
 - D ofrecer ayuda a los jóvenes que estén montando una empresa

Lees alinea 5.

- 2p 19 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van alinea 5.
- 1 De toenmalige vriend van Sophie werkte in een telefoonwinkel.
 - 2 Om de markt te veroveren bestond de marketing uit het gratis weggeven van het product.
 - 3 Sophie maakte een alledaags accessoire tot iets stijlvol.
- Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

Lee el párrafo 6.

- 1p 20 ¿Qué aspecto del producto enfatiza Sophie en el párrafo 6?
Es un producto
- A barato.
 - B de lujo.
 - C de moda.
 - D duradero.

Tekst 6

Lee el párrafo 1.

- 1p 21 ¿Qué se sabe de Miguel Ángel Méndez?
- A que su niñez feliz en Ecuador le formó como cocinero
 - B que su origen influye en su visión culinaria
 - C que su vida profesional ha sido un camino difícil

- 1p 22 ¿Cómo describe Miguel Ángel su restaurante?
como un restaurante

- A moderno
- B sostenible
- C único
- D vegano

Lee el párrafo 2.

- 1p 23 ¿Qué se sabe de la familia de Miguel Ángel?
- A que en su familia la abuela cocinaba todas la comidas
 - B que en su familia la comida ha sido un factor constante
 - C que su familia nunca se ha sentido a gusto en Madrid
 - D que su familia tuvo dificultades para encontrar trabajo

Lee el párrafo 3.

- 1p 24 ¿Qué dice Miguel Ángel sobre el mercado de Los Mostenses?
que
- A en Los Mostenses se venden productos a buen precio
 - B Los Mostenses es el mercado más cercano en su barrio
 - C Los Mostenses refleja la diversidad de la gente en la ciudad
 - D su padre solía vender productos españoles en Los Mostenses

Lee el párrafo 4.

- 1p 25 ¿De qué se habla en el párrafo 4?
- A del problema de encontrar un nombre adecuado para el negocio
 - B de la influencia que ha tenido su padre en su desarrollo profesional
 - C de las maneras para promocionar el restaurante y atraer al público
 - D de los obstáculos en el momento de abrir un restaurante en la ciudad

Lee el párrafo 5.

- 1p 26 ¿Qué palabras faltan en la línea 42?
- A aprender cómo negociar
 - B contratar buenos cocineros
 - C encontrar nuevos amigos
 - D saber de dónde soy

- Lee el párrafo 6.
- 1p 27 ¿Qué quiere conseguir Miguel Ángel con su nuevo restaurante?
que sus clientes
- A aprecien sus raíces ecuatorianas
 - B aprendan a unir la cultura española y la ecuatoriana
 - C creen una comunidad de ecuatorianos

Tekst 7

- Lee la introducción y el párrafo 1.
- 1p 28 ¿Qué describen estas líneas?
- A cómo Juan Miguel pudo sobrevivir el tiempo en la cárcel
 - B la relación difícil que Juan Miguel tenía con su familia
 - C los planes que Juan Miguel preparaba para su fuga de la cárcel
 - D por qué Juan Miguel tuvo que pasar siete años en la cárcel

- Lees alinea 2.
- 2p 29 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van deze alinea.
- 1 Zijn medegevangenen lachten Juan Miguel aanvankelijk uit als hij ging hardlopen.
 - 2 Juan Miguel begon met het organiseren van hardloopwedstrijden tussen gevangenen.
 - 3 Juan Miguel kreeg toestemming om deel te nemen aan wedstrijden buiten de gevangenis.
- Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

- Lee el párrafo 3.
- 1p 30 ¿Cuál era el efecto del reportaje de “la revista *Corredor*” (línea 22)?
Juan Miguel
- A ganó mucho dinero.
 - B obtuvo un permiso de unos días.
 - C recibió visitas de otros deportistas.
 - D recuperó su libertad.

- Lee el párrafo 4.
- 1p 31 ¿Qué frase refleja mejor la vida actual de Juan Miguel?
Juan Miguel
- A escribe artículos para revistas deportivas.
 - B hace menos deporte por su edad avanzada.
 - C se destaca por su contribución a la sociedad.

Tekst 8

Lees alinea 1.

Adrián López Velarde en Marte Cázarez ontwikkelden een product dat op leer lijkt.

- 2p **32** Welke positieve aspecten heeft dat product?
Noteer **twee** positieve aspecten op het antwoordblad.

- 1p **33** ¿Qué palabras faltan en el párrafo 2?

- A A lo mejor
- B En cambio,
- C Por ejemplo,
- D Por eso,

Lee el párrafo 3.

- 1p **34** ¿Por qué la feria Lineapelle fue un evento importante para Adrián y Marte?

porque esta feria les ayudó a

- A conseguir subvenciones
- B obtener reconocimiento global
- C vender sus ideas a un productor

Tekst 9

Lees de tekst.

- 2p **35** Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van de tekst.
- 1 In het fokcentrum in Doñana zijn vier lynxen geboren.
 - 2 De bevallingen waren live te volgen via sociale media.
 - 3 Toen Juromenha zwanger was, is ze overgebracht naar Portugal.
 - 4 Volgens het fokcentrum zullen dit de enige geboortes van babylynxen zijn dit seizoen.

Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

- 1p **36** ¿Qué palabra(s) falta(n) en la línea 14?

- A por ejemplo
- B por eso
- C porque

Tekst 10

Lee el texto.

- 1p 37 ¿Qué palabras faltan en la línea 2?
- A Así que,
 - B En resumen,
 - C O sea,
 - D Sin embargo,
- 1p 38 ¿Qué sugerencia hace el autor de esta Carta a la Directora?
- Deberíamos
- A ayudar a los jóvenes a reducir su uso de las redes sociales.
 - B denunciar las nuevas maneras de comunicación en las redes sociales.
 - C investigar si las redes sociales son una bendición o una maldición.
 - D reconocer que el uso excesivo de las redes sociales es preocupante.

Tekst 11

Lees eerst de opgaven voordat je naar de tekst gaat.

Het maken van een winterwandeling heeft een positief effect op winterdepressies.

- 1p 39 Door welke twee factoren komt dat?
Noteer de **twee** factoren op het antwoordblad.
- 1p 40 Wordt in de tekst uitgelegd **hoe** een winterwandeling helpt om makkelijk in slaap te vallen?
Zo ja, noteer de eerste twee woorden van de zin waarin dat wordt uitgelegd.
Zo nee, noteer 'nee'.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.